

Actieprogramma Meedoen en Thuisvoelen

UPDATE #3 September 2018

Inleiding

Op 31 oktober 2016 is het [actieprogramma Meedoen en Thuisvoelen](#) vastgesteld in de raad. In het actieprogramma zijn voor vijf thema's ambities en actiepunten opgesteld voor de periode 2016-2019. Een toezegging uit dit voorstel is een halfjaarlijkse update voor de raad. In juni 2017 is de eerste update aan u verstuurd, en begin 2018 update #2. Aangegeven is dat u in september 2018 update #3 ontvangt.

Ambities 2016-2019

Thema	Hoofdambitie per thema	Fase Update #1	Fase Update #2	Fase Update #3
 Huisvesting	100% van de statushouders die we moeten huisvesten in Enschede heeft een goede en veilige woonruimte.	⑤	⑤	⑤
 Inkomen, educatie en participatie	100% van de volwassen statushouders voldoet aan de inburgeringsplicht en wordt ondersteund met gelijktijdige trajecten gericht op taal, participatie en uitstroom naar werk.	③	④	④
 Vrijwilligers(werk) en sport	Alle statushouders, van jong tot oud, doen mee door (vrijwilligers)werk, sport, cultuur of maken gebruik van voorzieningen in de wijk.	③	③	④
 Onderwijs [2-18 jaar]	Elk kind leert zo snel mogelijk de Nederlandse taal op een passende onderwijsplek om zo snel mogelijk mee te kunnen doen in het regulier onderwijs.	④	⑤	⑤
 (Jeugd)Zorg	Voor iedereen die het nodig heeft, is er een sluitend netwerk voor (psychische) zorg, begeleiding en activering.	②	③	④

Leeswijzer

In deze update leest u hoe ver we zijn met het behalen van de **ambities 2016-2019 (pag 1)**.

Daarnaast is per thema de **ontwikkelingen** in de periode **januari t/m juli 2018** uitgewerkt (pag 2-6).

In de kantlijnen staan **casussen van het regieteam en foto's** van wat er in de afgelopen periode is gebeurd.

NB. De financiën zijn onderdeel van de P&C cyclus.

Legenda:

- ① beginfase
- ② gestart, eerste positieve resultaten
- ③ loopt en positieve resultaten
- ④ loopt goed en bijna afgerond
- ⑤ positief afgerond/geïmplementeerd

Goed verloop huisvestingsproces

In Enschede verloopt de huisvesting van statushouders, net als voorgaande jaren, goed. Er is maandelijks overleg met de verschillende corporaties waar afstemming plaatsvindt over passend woningaanbod.

De taakstelling voor de eerste helft van 2018 bedroeg 119 personen en is inmiddels ook volledig behaald. De gezamenlijke woningcorporaties hebben in totaal hiervoor 20 woningen ter beschikking gesteld. Voor de tweede helft van 2018 bedraagt de taakstelling 100 personen. De verwachting is gerechtvaardigd dat ook die taakstelling weer volledig wordt behaald.

 Inkomen, educatie en participatie

Ontwikkelingen januari – juli 2018

Start van het Regieteam Integratie

Op 1 februari 2018 is het Regieteam Integratie officieel in volledige bezetting van start gegaan. De regiefunctie vanuit de Gemeente is nodig om te kunnen monitoren en sturen op de te volgen (inburgerings)trajecten, afstemming met netwerkpartners te bewerkstelligen en indien nodig voor statushouders de juiste ondersteuning te kunnen organiseren. Dit houdt met name in dat er regie gevoerd wordt op wat wordt er door wie gedaan op welk moment? Waarom wordt dit gedaan en voor hoe lang? De invoering van het regieteam zorgt ervoor dat we steeds beter zicht krijgen op deze vragen. Op dit moment zijn er ca. 450 statushouders in beeld bij het Regieteam. Zowel netwerkpartners collega's en statushouders weten het regieteam te vinden en zijn veelal positief over de contacten.

Regieteam: extra inzet werkzoekendenbegeleider/adviseur werk

In eerste instantie is het Regieteam Integratie van start gegaan voor de groep statushouders die vanaf 1-1-2016 in Enschede gekomen zijn en nog komen. Er is echter ook een groep statushouders (circa 600 personen) die zich vanaf 2013 in Enschede gevestigd hebben. In 2013 had de gemeente geen rol in het inburgeringstraject en waren zij onvoldoende in beeld. De resultaten van de afgelopen jaren laten zien dat dit gevolgen heeft voor deze groep: een groot aantal mensen haalt hun inburgering niet, spreekt de Nederlandse taal onvoldoende en komt te vaak niet aan het werk. Middels de functie werkzoekendenbegeleider/Adviseur werk van het regieteam werd deze groep nu toch bereikt. Deze aanpak blijkt erg succesvol: er zijn in een jaar tijd niet alleen 30 statushouders (gedeeltelijk) uit de uitkering gestroomd naar werk, maar deze aanpak lijkt ook drempelverlagend te werken. De gemeente is makkelijker benaderbaar. Werkgevers en statushouders zijn tevreden over deze inzet en nieuwe statushouders zoeken deze werkzoekendenbegeleider actief op om ook richting werk geholpen te worden. De inzet is daarom uitgebreid met 1 FTE.

Masterclass 'Statushouders op de werkvloer'

In de toeleiding van statushouders naar de arbeidsmarkt spelen werkgevers een cruciale rol. Veel van hen zijn op zoek naar extra personeel, maar wanneer het om statushouders gaat is de drempel toch vaak wat hoger. Verschillende vragen over deze doelgroep leven vaak bij werkgevers. Om werkgevers te voorzien van goede informatie en concrete tools waar ze in de dagelijkse praktijk iets aan hebben, hebben werkgevers een masterclass over dit thema gevolgd.

Casus regieteam: naar werk

Meneer is 26 jaar, en komt uit Syrië. Hij is nog bezig met zijn Inburgering, hij is nu bezig met niveau B1.

Hij doet vrijwilligerswerk bij een tankstation, maar hij wil heel graag kok worden. De regiefunctionaris is hierover het gesprek met hem aangegaan en zijn de mogelijkheden verkend om dit te realiseren. Lukt dit hem niet, dan gaat de regiefunctionaris vanuit de gemeente kijken naar andere mogelijkheden. Inmiddels heeft meneer zelf werk gevonden als kok! Hij heeft zijn eerste inkomsten al gehad.

Aan het werk in verschillende sectoren

Samen met diverse bedrijven en organisaties organiseren we op verschillende manieren trajecten om de stap naar werk voor statushouders zo succesvol mogelijk te maken. Zo zetten we bijvoorbeeld in op duale trajecten, waarbij inburgeringslessen in het pand van de werkgever worden gegeven. Statushouders zijn dan 32-36 uur per week op het werk, wat zorgt voor de opbouw van werkritme. Daarnaast valt reistijd van en naar de inburgeringslessen weg en kunnen ze meer uren aan de slag binnen het bedrijf.

In september is gestart met een groep van 11 statushouders die (bijna) klaar zijn met hun inburgering en opgeleid worden tot Helpende (MBO 2) of Verzorgende IG (MBO 3) in de zorg. De lessen volgen zij bij het ROC, de stageplek met uitzicht op een betaalde baan is bij verschillende Enschedese zorginstellingen. Dit project, specifiek voor statushouders, staat in verbinding met het bredere gemeentelijke programma 'Banen in de Zorg'.

STAR/T

Vijf nieuwe bedrijven in de regio! Een fietsenwinkel, een autobedrijf, een binnenhuisarchitect, een kunstenaar en een importbedrijf voor edelstenen. Vijf deelnemers zijn nog actief bezig met hun businessplan. Drie deelnemers hebben een baan gevonden en twee deelnemers zijn begonnen met een studie. Er zijn nog drie deelnemers die zoekende zijn en twee deelnemers die, door uiteenlopende redenen, met het programma zijn gestopt. Als resultaat van deze eerste pilot groep hebben we daarmee 75% weten te activeren en daar zijn we trots op. Niet alleen wij: STAR/T is benoemd als succesvol project in het SER- rapport en is genomineerd voor de ESF-Awards!

Vluchtelingenwerk Oost Nederland

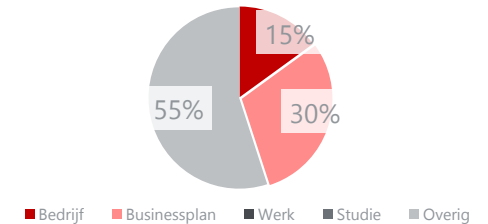
Met ingang van 2018 voert Vluchtelingenwerk Oost-Nederland (VWON) de juridische en maatschappelijke begeleiding van nieuwkomers uit. De overdracht vanuit Alifa naar VWON heeft gedurende het eerste kwartaal plaatsgevonden en is zonder problemen verlopen. Per 1 juli 2018 zijn 103 statushouders in begeleiding van VWON. Met elke statushouder heeft VWON een traject op maat opgesteld. Hierbij ligt de focus op de thema's Financiën (schulden), snelle start inburgering (93 personen zijn inmiddels gestart met hun inburgeringstraject), informele taal naast de inburgering, gezinssituatie en participatie in de Enschedese samenleving. Deze thema's sluiten aan op de groepswijze "Doe mee in Enschede"-aanpak van M-Pact en op de sturing vanuit het Regioteam integratie.

Vanuit de juridische begeleiding biedt Vluchtelingenwerk ondersteuning bij gezinshereniging en asielprocedures. Per 1 juli 2018 ondersteunen ze bij 30 aanvragen voor gezinshereniging en 14 asielaanvragen. Tevens bieden ze juridische ondersteuning aan uitgeprocedeerde asielzoekers middels de "next step" methodiek.

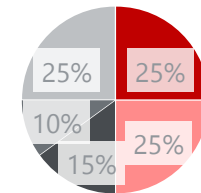
In het najaar wordt de inzet van VWON geëvalueerd in relatie tot de voortzetting naar 2019.

Eerste resultaten STAR/T

Beoogde resultaten

Werkelijke resultaten

Life Goals Enschede

Begin 2018 is het Life Goals programma van start gegaan. De methodiek van Life Goals is gebaseerd op het activeren en integreren van statushouders door middel van sport en door gebruik te maken van de kracht van de sportvereniging. Inmiddels nemen 34 statushouders deel aan het project. Zij doen wekelijks mee aan activiteiten bij sportverenigingen, voor een periode van 9 maanden en onder begeleiding van Maatschappelijke Sportcoaches. Deelname aan dit programma heeft voor veel van de deelnemers al extra effect gehad: zij hebben deelgenomen aan andere sportieve activiteiten in de stad, zoals de Urban City Run en de Social Inclusion games. 8 deelnemers zijn als vrijwilliger actief betrokken bij een sportvereniging.

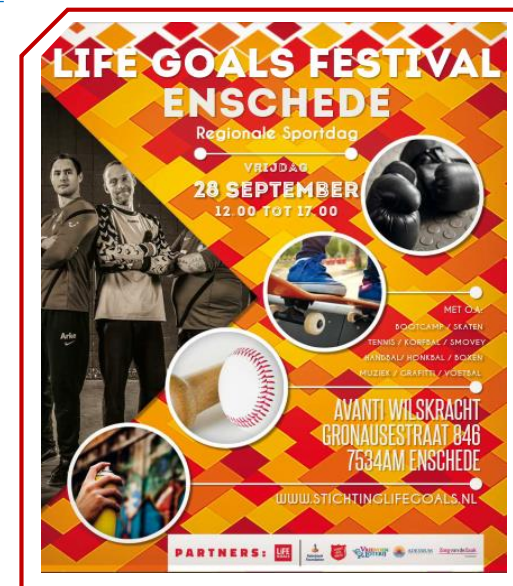
Enschede is volgens Life Goals Nederland een voorbeeldgemeente op het gebied van structurele aanpak en monitoring voor deze kwetsbare doelgroep. Om de Kick-Off nog meer kracht bij te zetten organiseert Sportaal, samen met de coalitiepartners, op 28 september het Regionale Life Goals Festival.

M-Pact: Doe Mee in Enschede

De integratie van statushouders gaat beter en sneller als snel gestart wordt met het leren van de Nederlandse taal en dat deze taal ook buiten de inburgeringslessen wordt gebruikt door te participeren in de samenleving via (vrijwilligers)werk. Om de deelnemers hiervoor te stimuleren en activeren (empowerment) is het Doe mee in Enschede ontwikkeld dat M-Pact groepsgewijs uitvoert. Van de in totaal 24 bijeenkomsten wordt op basis van het cafetariamodel maatwerk voor verschillende groepen geleverd (arbeidsmarkt hoger opgeleiden, werk en opvang kinderen). Het programma staat naast de individuele begeleiding van VWON en beiden versterken elkaar.

In juli 2018 is er voor 12 groepen met in totaal 102 deelnemers feestelijk afgerond met het ondertekenen van de landelijke participatieverklaring. Deelnemers geven aan veel aan dit programma te hebben en gaven het gemiddeld een 8,5 als cijfer. In oktober ronden 2 groepen DME hun programma af en in september zijn 6 nieuwe groepen van start gegaan (131 deelnemers). Voor november staan nog 3 groepen in de planning, waardoor het aantal deelnemers in 2018 meer dan dubbele is van 2017.

Naast het reguliere DME-programma is voor de zomer een verkort participatieverklaringstraject georganiseerd van 3 bijeenkomsten voor inburgeraars zonder uitkering en/of asielstatus. Dit is een verplichting vanuit de Wet Inburgering. In juli 2018 ondertekenden 13 inburgeraars hun participatieverklaring.

IOK de Globe en ISK

Op het terrein van onderwijs aan nieuwkomers zijn de afgelopen periode alle voorgenomen plannen geïmplementeerd. Op de IOK De Globe en op de afdeling ISK van Het Stedelijk Lyceum wordt onderwijs gegeven aan circa 115 en 250 leerlingen. De jongeren worden hier voorbereid op een vervolg in het reguliere onderwijs op het meest passende niveau.

Combinatietraject voor jongere ex-ISK leerlingen

De leerlingen die vanuit de internationale schakelklas (ISK) niet kunnen doorstromen naar het reguliere onderwijs, komen op hun 18e op de arbeidsmarkt en hebben een inburgeringsplicht. Om deze jongeren zo veel mogelijk kansen te geven en ze zo stevig mogelijk in de maatschappij neer te zetten, start in september een eerste groep met een nieuw traject. Deze jongeren volgen twee jaar lang inburgeringslessen én MBO 1 gecombineerd. Ook werkcoaches van Werkplein Twente zijn nauw bij het lesprogramma betrokken. Door de ervaringen die de jongeren bij bedrijven opdoen tijdens stages, en de begeleiding die vanuit werkcoaches van gemeenten wordt geboden, vergroten de kansen op de arbeidsmarkt voor deze jongeren. De eerste groep bestaat uit ca. 18 jongeren.

Samenwerking Regieteam, M-Pact en GGD

De thema's Zorg en Gezondheid worden door M-Pact gedurende het programma Doe Mee in Enschede in grote lijnen uitgevoerd. In overleg met de GGD heeft het Regieteam afspraken gemaakt over statushouders die meer verdieping nodig hebben m.b.t. tot de onderwerpen Man/Vrouw gezondheid en Omgaan met spanningsklachten. Zij kunnen aangemeld worden voor een verdiepingsworkshop. De afspraak is dat M-Pact de kandidaten voor de workshops bij het Regieteam aanmeldt zodat zij het verder met de GGD kunnen regelen. Het Regieteam kan zelf ook kandidaten aanmelden. Dezelfde afspraak is gemaakt met Loes, met betrekking tot het onderwerp Opvoeden in Nederland.

Bijeenkomst voor LHBTI-statushouders

Rondom de internationale Coming out-dag op 11 oktober wordt de Regenboogweek georganiseerd. Het thema van deze week is "biculturaliteit". Onder anderen spreekt de stichting Muraf. Zij articuleren de behoeftes, wensen en uitdagingen van LHBTI-moslims. Met hun projecten richten zij zich op de sociale acceptatie én het bewustzijn van diversiteit binnen seksuele oriëntatie, genderidentiteit en -expressie binnen religieuze en seculiere gemeenschappen.

Inzet regieteam

Dankzij de inzet van het regieteam hebben we beter zicht op de statushouders in onze stad. In situaties met betrekking tot zorg kunnen we nu sneller handelen en escalatie van problematiek voorkomen. De samenwerking met en de weg naar de wijkteams en andere zorgpartners in de stad is voor deze groep nu beter toegankelijk.

Casus regieteam: Alleenstaande Minderjarige Vluchteling

Een 17-jarige jongen, afkomstig uit Afghanistan, woont nu 2 jaar in Nederland. In zijn land van herkomst heeft hij amper onderwijs genoten en zijn Nederlands is matig. Beide ouders zijn overleden. Momenteel woont hij bij Jutzt (begeleid wonen) De begeleiding vanuit Jutzt beëindigt op het moment dat hij 18 jaar is. Op het moment dat hij het ISK verlaat, gaat de inburgeringstermijn in.

De regiefunctionaris heeft in het halfjaar voordat deze jongen 18 wordt contact met Jutzt, om te zorgen voor een goede overdracht. Jutzt heeft zorgen over de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van deze jongen. De regiefunctionaris heeft daarom al overleggen gepland met verschillende partijen. Er zijn al zaken in gang gezet (huisvesting, inkomen, verlenging ISK, WTOS, WMO begeleiding, etc.). Alle partijen houden zich bezig met hun taak, de regiefunctionaris houdt het overzicht hierop.

Kennis over cultuur en achtergronden vergroten en verbeteren

Om de kennis met betrekking tot cultuur en achtergrond van Syrisch Orthodoxe Christenen te vergroten zijn er opnieuw een aantal masterclasses georganiseerd.

Deelnemers zijn medewerkers van de Gemeente Enschede, woningcorporatie Domijn en De Posten. Ook voor (nieuwe) raadsleden is een masterclass georganiseerd.

Naast de masterclass heeft de voorzitter van de World Council of Arameans een tweetal lezingen gehouden. De eerste voornamelijk over cultuur en achtergronden van de Suryoye en de tweede bijeenkomst met extra aandacht voor het "hier en nu" en de mogelijke ontwikkelingen in de toekomst in de Enschedese samenleving.

Deze voorzitter heeft ook een boek hierover geschreven. Dat boek is beschikbaar gesteld aan de deelnemers aan de masterclasses en andere belangstellenden.

Rapport integratie Suryoye

Ter afsluiting van de eerste reeks masterclasses heeft professor Murre-van den Berg in 2017 een rapport opgeleverd met haar bevindingen. Hierin stonden aanbevelingen om vanuit de gemeente actief te werken aan verdere integratie van de Syrisch-Orthodoxe gemeenschap in de lokale gemeenschap te bevorderen, om eventuele bestaande en nieuwe knelpunten op te lossen en om de basis te leggen voor brede(re) participatie van Suryoye op alle niveaus in de gemeente Enschede en de Twentse regio. Dit heeft in 2018 geleid tot de volgende acties:

- Om de wederzijdse betrokkenheid tussen gemeente en gemeenschap te vergroten, start een overleg tussen vertegenwoordigers van de Suryoye gemeenschap (de gemeenschap in Enschede telt ca. 10.000 personen) en de Gemeente Enschede. Deelnemers zijn vertegenwoordigers van het klooster, de kerken en culturele verenigingen. De gemeenschap organiseert, de gemeente participeert en faciliteert waar nodig.
- In 2019 start een onderzoek naar de concrete zorgbehoefte bij Suryoye-ouderen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door het Kennispunt Twente.

Casus regieteam: Passende plek

Meneer is 23 jaar en afkomstig uit Afghanistan. Hij woont inmiddels 3 jaar in Nederland en is niet geslaagd voor de taalopleiding omdat hij het niveau niet aankon. Werken was ook geen optie, omdat het hem niet lukte om een baan vast te houden.

De regiefunctionaris herkende de symptomen van iemand met een verstandelijke beperking, en door het kennen van de sociale kaart is hij getest op zijn intelligentieniveau. Uit dit onderzoek is gebleken dat hij een cognitief niveau van een kind van 6 jaar heeft. Door deze duidelijkheid is een vrijstelling van zijn inburgeringsverplichtingen afgegeven. Hij krijgt bij de DCW eerst een participatieplaats met voldoende begeleiding gericht op een verstandelijke beperking. Ook is er zicht op een contract in de toekomst. Meneer volgt ook informeel Nederlandse lessen, zonder de stress van een inburgeringsverplichting.

